

Olimpiad Linguistik Asia Pasifik Ketiga

28 Mac – 11 April 2021

Soalan

- Dengar dan ikut arahan pegawai pertandingan.
- Pertandingan ini berlangsung selama lima jam. Set soalan mengandungi lapan halaman dan lima soalan. Anda boleh menyelesaikan soalan dengan sebarang cara.
- Anda tidak dibenarkan menggunakan sebarang peranti elektronik, bahan bertulis atau bercetak, atau sumber informasi luaran lain ketika pertandingan.
- Jika anda mempunyai sebarang pertanyaan tentang soalan, angkat tangan anda dan tanyakan kepada pengawas pertandingan. Pengawas pertandingan akan merujuk kepada juri sebelum menjawab.
- Syarat untuk menulis jawapan
 - Jangan ulang semula pernyataan dalam soalan.
 - Tuliskan jawapan kepada setiap soalan menggunakan helaian kertas berbeza.
 - Gunakan hanya muka hadapan kertas jawapan.
 - Pada setiap helaian kertas, tuliskan nama anda, nombor soalan, dan turutan halaman untuk soalan tersebut, contohnya:

Nama	...
Soalan #	5
Halaman #	1 / 3

Nama	...
Soalan #	5
Halaman #	2 / 3

Nama	...
Soalan #	5
Halaman #	3 / 3

(bermaksud helaian pertama, kedua, dan ketiga, dari tiga helaian untuk soalan kelima.)

Jika tidak, hasil kerja anda mungkin akan tersisih atau terpisah.

- Melainkan dinyatakan sebaliknya, anda perlulah menerangkan setiap atau peraturan yang anda kenalpasti dalam data. Jika tidak, jawapan anda tidak akan diberi markah penuh.

Soalan-soalan pertandingan mestilah tidak dihebahkan sehingga soalan-soalan tersebut dipaparkan dalam laman rasmi APLO <https://aplo.asia>. Jangan hebahkan atau bincangkan soalan-soalan secara atas talian sehingga tarikh tersebut.

Soalan 1 (20 markah). Berikut ialah beberapa ayat dalam **bahasa I** dan terjemahannya yang mungkin dalam bahasa Malaysia:

1. **emanuellu mamaku canamma ηammu ηalku-nu**
Emanuel telah memakan mereka (JAMAK) punya telur untuk ayah.
2. **maļuηu canapa ηalku-napi**
Kanggaru memakan mereka (JAMAK).
3. **mamaku papaηu ηupalimma mariaηa ilunta-nu**
Ayah punya anjing telah membunuh Maria untuk kamu semua (DUAAN).
4. **ηali ηuramma pica-ηu**
Kita (DUAAN) telah datang untuk kamu semua (JAMAK).
5. **ηanaηa ηuramma mukuri-ηu**
Kita (JAMAK) telah menyukai kamu semua (JAMAK).
6. **ηanaηa papaku ηuηcu ilunta-nu**
Kita (JAMAK) telah membunuh anjing punya ibu.
7. **ηuηcuku maļu ηalimma ciciku paka-napi**
Ibu punya kanggaru berlari untuk kita (DUAAN) punya kanak.
8. **ηuηcuku mama canamma mukuri-ηapi**
Ibu punya ayah menyukai mereka (JAMAK).
9. **ηuntu ηanaηamma papaku mukuri-ηapi**
Kamu menyukai kita (JAMAK) punya anjing.
10. **ηuntu pulamma mama ηa-ηu**
Kamu telah melihat mereka (DUAAN) punya ayah.
11. **pula mamaku maļu u-ηi**
Mereka (DUAAN) memberi ayah punya kanggaru.
12. **naomipa pica-ηu**
Naomi telah datang.
13. **naomilu canapa ilunta-napi**
Naomi membunuh mereka (JAMAK).
14. **cici maļuku mukuri-ηu**
Kanak telah menyukai kanggaru.
15. **ciciku ηuηcuηu ηupalipa ηa-ηi**
Kanak punya ibu melihat kamu semua (DUAAN).

(bersambung di halaman seterusnya)

(a) Terjemahkan kepada bahasa Malaysia:

16. **emanuelŋa pica-ŋi**

17. **ŋanaŋamma cici naomiku ŋammuku mukuri-ŋapi**

(b) Terjemahkan kepada bahasa Malaysia dalam semua cara yang mungkin:

18. **pula ɲuntumma mamaku papa ɲa-ŋu**

(c) Terjemahkan kepada **bahasa I**:

19. *Naomi datang untuk Emanuel.*

20. *Kamu semua (JAMAK) telah berlari untuk kita (JAMAK).*

21. *Kamu menyukai kita (DUAAN).*

22. *Anjing telah menyukai Emanuel.*

23. *Anjing punya kanggaru melihat kamu semua (JAMAK).*

24. *Maria telah memberi kamu punya telur untuk anjing.*

△ **l**, **ŋ**, **ŋ** dan **ɲ** ialah huruf-huruf konsonan. (Ambil Perhatian: **l** ≠ **ɭ**; **n** ≠ **ŋ** ≠ **ɲ** ≠ **ɲ**.)

DUAAN = dua orang; JAMAK = lebih daripada dua orang.

Emanuel, Naomi dan Maria ialah nama-nama manusia.

—Vlad A. Neacșu

Baki halaman ini sengaja dikosongkan.

Soalan 2 (20 markah). Berikut ialah beberapa perkataan dalam **bahasa II** dan terjemahan bahasa Malaysia:

'ka ¹ a ⁵ ti ³	daun pokok ka ¹	'ti ² ?e ¹ a ¹ ne ¹	taman ubi kayu
'ku ⁴³ te ⁴ e ³ ja ¹	kakak perempuan suami kamu	'to ¹ ?tji ⁵ ru ¹	pakaian monyet malam
'ku ⁴³ ?a ¹	mulut kami	'to ¹ ?o ¹	mulut yang satu lagi
'ku ⁴³ ?u ⁴ ne ¹	seluruh tubuh kamu	'to ¹ ?o ⁵ tji ¹	memang seekor monyet malam
na ⁴ 'me ⁴³ ?e ⁵ tji ¹	ia adalah sangat bagus	'tfau ¹ ?tji ⁵ ru ¹	pakaian saya
na ⁴ 'bu ³ ?u ¹ ra ¹	ia adalah agak tidak matang	'tjo ¹ ?ma ¹ ne ¹	batang pokok isteri saya
'to ⁵ ne ¹	batang pokok monyet malam	'tjo ¹ me ⁴ na ² ?a ²	tongkat saya
	'to ¹ bi ²		makanan berkanji yang satu lagi
	'tjo ¹ pa ³ ti ⁴		kuku jari saya
	'tfau ¹ e ³ ja ¹ te ⁴		suami kakak perempuan saya
	na ⁴ 'tji ¹ bi ²		makanan berkanjinya adalah sedap
	na ⁴ 'tjo ⁵ o ¹ ne ¹ ?i ¹ ra ¹		tamannya adalah agak putih
	'?o ³ ?o ¹ a ¹ ne ¹		tempat di mana ada banyak ?o ³ ?o ¹

(a) Apakah terjemahan '??o³ ?o¹ a¹ ne¹ secara harfiah?

(b) Terjemahkan kepada bahasa Malaysia: (c) Terjemahkan kepada **bahasa II**:

1. 'ka ⁵ ne ¹	7. ia adalah agak sedap
2. na ⁴ 'tjo ¹ o ⁵ ti ³	8. pakaiannya adalah sangat putih
3. '??o ³ ?o ¹ ?i ⁵ tji ¹	9. seluruh tubuh suami saya
4. 'to ¹ o ¹ ne ¹	10. makanan berkanji saya
5. 'to ¹ ?o ⁴ ne ¹	
6. 'tfau ¹ ne ¹	

△ **tj, j, ?** dan **?** ialah huruf-huruf konsonan. **i** ialah huruf vokal. **au** adalah diftong; anggapnya sebagai huruf vokal. Tanda □ menunjukkan bahawa suku kata berikutnya diberi tekanan. **1**, **2**, **3**, **4**, **5** dan **43** menunjukkan nada suku kata sebelumnya.

Nada: rendah = 1 < 2 < 3 < 4 < 5 = tinggi; 43 = 4 ↘ 3.

Tilde di bawah huruf vokal (contohnya **a**) menunjukkan suara yang berderit (sejenis pembunyian yang sering dianggap bernada rendah dan “kasar”). Tilde di atas huruf vokal (contohnya **ā**) menunjukkan suara hidung.

Monyet malam ialah sejenis monyet. *Ubi kayu* ialah tumbuhan berkayu yang berasal dari Amerika Selatan. *Pokok ka¹* ialah sejenis pokok buah. **??o³ ?o¹** ialah sejenis ikan. —Tsuyoshi Kobayashi

Soalan 3 (20 markah). Ini ialah empat perwakilan berbeza untuk sesuatu nombor:

Bahasa III (Tulisan Latin)	toddoba iyo sagaashan
Bahasa III (Tulisan X)	ጥኩዐዐኩሣና ዓይኩ ዕናጸጻጻጻ
Angka-angka X	UJ
Angka-angka Arab	97

Berikut adalah sepuluh persamaan aritmetik yang ditulis menggunakan empat jenis sistem di atas, dengan beberapa bahagian dibiarkan kosong. Kesemua nombor di dalam persamaan-persamaan tersebut adalah integer.

- [1] $\delta S O O L M + J = 50$
- [2] $C \times \text{siddeed boqol} = 4800$
- [3] $SS \times \text{ከሥሣ ዓይኩ ጥኩሣና} = 555$
- [4] $\text{ከሥኪ} + \text{sagaal iyo sagaashan} = \text{boqol}$
- [5] $EE \times S Y S 7 ጥ S Z = C \times \boxed{\text{A}}$
- [6] $\bar{h} \times \boxed{\text{B}} = S Y S 7 \text{ ዓይኩ ከከጋጥከጋ}$
- [7] $S Y S 7 ሣክጆከኬ ዓይኩ ጻጸ ዓይኩ ዕዓዐዐሠጥና Z \times \text{ገገጸ} = \text{rug}$
- [8] $\delta S \bar{X} \bar{Y} \bar{N} \times \boxed{\text{C}} = ሣክጆከኬ + \text{koob iyo toddobaatan}$
- [9] $\text{ዕዓዐዐዐ ሣክጆከኬ ዓይኩ ከዓጠዐና Z} = EEU + \text{lix boqol iyo koow}$
- [10] $\text{ከናሣኩ ለገጋ ዓይኩ ከሥሣ ዓይኩ ከናሣጻጥና Z} = 2021 = \boxed{\text{D}}$

- (a) Isikan tempat kosong (A–D) dalam **angka X**.
- (b) Tuliskan persamaan [1–9] dalam **angka Arab**.
- (c) Tuliskan dalam **bahasa III** (Tulisan Latin):

E. 401 F. $COX\bar{H}$ G. $\text{ከገጋ ዓይኩ ሣክጆከኬ ዓይኩ ዕኩዐዐከጋ}$

- (d) Tuliskan dalam **bahasa III** (tulisan X):

H. 71 I. $U\bar{E}O\bar{Y}$ J. $\text{saddex iyo afartan}$

(!) Penjelasan tambahan selain jawapan-jawapan adalah tidak diperlukan dan tidak akan ditanda.

Soalan 4 (20 markah). Berikut ialah beberapa bentuk kata kerja dalam **bahasa IV** dan terjemahan bahasa Malaysia:

yaka	<i>kamu lahirkan ia</i>	ddʔaddʔaka	<i>kamu telah jatuh</i>
dʔifaxən	<i>mereka sembunyikan ia</i>	kšikšaxən	<i>mereka telah menangkap saya</i>
kakati	<i>saya bantu mereka</i>	bʔabʔadžabʔabʔadža	<i>mereka telah jadi basi</i>
dadʔamu	<i>kita jatuh</i>	dʔifachadʔifa	<i>ia telah menyembunyikan kamu</i>
katakata	<i>ia telah mambantu ia</i>	kakatamukakata	<i>ia telah mambantu kita</i>
dʔidʔifaka	<i>kamu sembunyikan mereka</i>	yyixaxən	<i>mereka telah melahirkan saya</i>
šana	<i>mereka tahu</i>	kašakuni	<i>kamu semua tangkap mereka</i>
chali	<i>saya curi ia</i>	yaya	<i>ia lahirkan mereka</i> <i>/ ia telah melahirkan ia</i>

(a) Terjemahkan kepada bahasa Malaysia:

1. **kšachakši**
2. **kakatachunikakatamu**
3. **katakataxən**
4. **bʔadža**

(b) Terjemahkan kepada **bahasa IV**:

5. *ia telah menangkap kamu semua*
6. *kita sembunyikan ia*
7. *mereka telah jatuh*
8. *mereka telah melahirkan mereka*
9. *kamu telah mencuri mereka*
10. *saya telah tahu*

⚠ **x** dan **ch** adalah konsonan yang disebutkan menggunakan bahagian lidah yang sama dengan **k**.
bʔ, **dʔ**, **dž**, **š** dan **y** ialah huruf-huruf konsonan. **ə** ialah huruf vokal. —Chih-Chun Wang

Baki halaman ini sengaja dikosongkan.

Soalan 5 (20 markah). Berikut ialah beberapa ayat dalam **bahasa V** dan terjemahan bahasa Malaysia:

1. **q'ínéysù gkòᅅgkòrìsà khé'éwáá**
Seorang pemburu (F) telah membawa ayam-ayam jantan.
2. **tíméysù gkógkósà x'èésú**
Seorang tukang masak (F) telah membuang kulit seekor ayam betina.
3. **múkkùmè gkógkó khé'éwáátchú**
Seekor lembu betina tidak membawa ayam-ayam betina.
4. **gkòᅅgkòrì múkkùmè'à kàású**
Ayam-ayam jantan telah memukul seekor lembu betina.
5. **q'ínéysò kkámbà kàáyétchógé**
Nampaknya pemburu-pemburu tidak memukul seekor lembu jantan.
6. **tíméy q'ínéy khééyétchèégé**
Nampaknya seorang tukang masak (M) tidak membawa seorang pemburu (M).
7. **q'ínéysò gkógkógé'à x'èésú**
Nampaknya pemburu-pemburu telah membuang kulit seekor ayam betina.
8. **q'ínéysò gkógkó'à kǎ'áwáá**
Pemburu-pemburu telah memukul ayam-ayam betina.
9. **gkòᅅgkòrì q'ínéyà khééyé**
Seekor ayam jantan telah membawa seorang pemburu (M).
10. **tíméysù gkógkó kǎ'áwáátchúgé**
Nampaknya seorang tukang masak (F) tidak memukul ayam-ayam betina.
11. **q'ínéy tíméysògéà kàá'ín**
Nampaknya seorang pemburu (M) telah memukul tukang-tukang masak.
12. **q'ínéysò tíméysò x'èé'íntchó**
Pemburu-pemburu tidak membuang kulit tukang-tukang masak.
13. **gkòᅅgkòrì q'ínéysò khéé'íntchó**
Ayam-ayam jantan tidak membawa pemburu-pemburu.
14. **tíméy gkòᅅgkòrì kǎ'áwáátchèé**
Seorang tukang masak (M) tidak memukul ayam-ayam jantan.

Di bawah ialah beberapa perkataan lagi dalam **bahasa V** dan terjemahan bahasa Malaysia:

nqàméy — tukang besi (M);

bálóó — gembala;

téγκá — harimau bintang (jantan/betina).

(bersambung di halaman seterusnya)

(a) Terjemahkan kepada bahasa Malaysia:

15. **tíméỳ gkòngkórìgèà x'èéyé**
16. **nqàméysù tíméysùsà khéésú**
17. **kkámbà tégká kàásútchógé**
18. **múkkùmè q'inéysòsà bálóó'ín**

(b) Terjemahkan kepada **bahasa V**:

19. *Tukang-tukang masak telah menggembala ayam-ayam betina.*
20. *Nampaknya seorang tukang besi (F) tidak membuang kulit harimau-harimau bintang.*
21. *Seekor harimau bintang betina tidak menggembala seekor ayam jantan.*
22. *Nampaknya seekor lembu jantan tidak membawa tukang-tukang masak.*
23. *Nampaknya seorang pemburu (M) telah membawa tukang-tukang besi.*

△ **gk, kh, kk, tch, nq, ŋ, q', x'** dan **'** ialah huruf-huruf konsonan. Tanda □, □, □ masing-masing menunjukkan nada rendah, tinggi, dan menaik (rendah ↗ tinggi). Bulatan di bawah huruf vokal (contohnya **ə**) menandakan huruf vokal yang tidak dibunyikan.

M = maskulin (lelaki); F = feminin (perempuan).

—Shen-Chang Huang

Ketua Editor:

- Rujul Gandhi

Editor-editor:

- Shinjini Ghosh
- Shen-Chang Huang
- Minkyu Kim (editor teknikal)
- Tsuyoshi Kobayashi
- Yuyang Liu
- Vlad A. Neacșu
- Aalok Sathe
- Chih-Chun Wang
- Jaeyeong Yang
- Yung-Jui Yao

Teks Bahasa Malaysia:

- Khairul Anwar Mohamad Zaki

Rakan Kerjasama Luar:

- Hoju Cha
- Tung-Le Pan
- Hansol Pi
- Henry Wu

Selamat Menjawab!